

Vårprogram 2018

Söndag
11 februari
11.40-14.00

STRÖMSTAREN I KUMMELNÄS

Strömstaren söker föda i öppet vatten och i Boo ses den säkrast i Kvarnsjöbäcken och Sågsjöbäcken i Kummelnäs. Som traditionen bjuder hoppas vi på ett återseende av vinterbadaren, som niger och knixar på iskanterna. Kanske får vi också se och höra Sveriges näst minsta fågel gärdsmygen och flera av våra vanligaste vinterfåglar på vår vandring. **Bengt-Olov Rydow** guidar. Ta med kikare och matsäck.

Samling vid busshållplatsen *Kvarnsjön* på Hasseluddsvägen. Buss 417 från Orminge C.
Upplysningar: Bengt-Olov Rydow 070-517 83 95, Ulla Brunö 070-54 66 672.

Tisdag
20 februari
19.00-20.30

UNDER YTAN – OM ÖSTERSJÖNS HÄLSA OCH FRAMTID

Östersjöns kustvatten omger stora delar av Boo, men hur mår Östersjön egentligen? Efter sjuttioalets larmrapporter har många insatser gjorts emot övergödning, överfiske och miljögifter. Vi har fått tillbaka havsörn och säl, men torsken minskar och andra arter kommer in såsom svartmunnad smörbult och vandrar mussla. Vad händer i Östersjöns känsliga ekosystem när vattentemperaturen ökar och salthalten minskar av klimatförändringarna? Hur är tillståndet för Östersjöns vatten och vad ska vi tänka om framtiden? **Hans Kautsky, fil. dr., marinbiolog**, som har följt Östersjöns utveckling under många år berättar och visar bilder.

Plats: Kommunalvägen 2 bv, Boo-salen i f d Boo Kommunhus. Bpl *Telegramvägen*.
Upplysningar: Kerstin Lundén 070-47 00 160, Ulla Brunö 070-54 66 672.

Tisdag
20 mars
19.00-21.30

VATTNETS KRETSLOPP I NACKA

Hur får vi rent vatten i kranarna och friskt badvatten i våra sjöar och hur är det ställt med grundvattnet i Nacka? Hur påverkar den ökade exploateringen dagvattnet? Hur förbereder vi oss för kommande klimatförändringar med extrem torka och skyfall? Samtidigt som vi värnar ekosystemen i våra sjöar, vattendrag och våtmarker. Frågorna är många. **Birgitta Held Paulie, miljöstrateg, Nacka kommun**, som arbetat med vattenvård i Nacka många år och som 2017 prisades av Nackas FN-förening för sina insatser, ger oss en intressant överblick.

Efter föredraget hålls årsmöte, till vilket detta är en kallelse. Vi bjuder på frukt, te/kaffe.

Plats: Kommunalvägen 2 bv, Boo-salen i f d Boo Kommunhus. Busshållplats *Telegramvägen*. **Upplysningar:** Kerstin Lundén 070-47 00 160, Ulla Brunö 070-54 66 672.

Söndag
22 april
11.15-13.15

VÅRLIV I BÄCKEN

Familjeaktivitet för barn och föräldrar tillsammans med **Ingela Johansson** som är **förskollärare och utomhuspedagog**. Vi håvar i Sågtorpsbäcken, som mynnar ut i Sågsjön. Sorterar våra fynd av livet i bäcken och tittar på vad det kan vara för djur. Vi gör en enkel vattenkikare! Flytväst kan behövas! Om det är en torr vår och dåligt med vatten i övre bäcken är vi vid utloppet i Sågsjön! Medtag gummistövlar, ev egen håv, men Ingela har också några att låna ut, matsäck och kikare. Möjlighet finns att grilla korv!

Samling vid parkeringen vid Sågtorpskolan, Boo kyrkväg 5. Buss 422 till hållplats *Boo kyrka*. **Upplysningar:** Ingela Johansson 070-28 18 071, Kerstin Lundén 070-47 00 160.

Söndag
13 maj
10.45-14.30

NATURVANDRING I PORSMOSSEOMRÅDET

Naturvärdena är höga i området kring före detta Porsmosseverkets reningsverk i Kummelnäs, vilket vår senaste inventering Små grönområden i Boo visar. Området hyser såväl stora gamla ekar som tallskog med uppskattningsvis 400 - 500 åriga tallar och granar i hög ålder. 23 naturvårdsarter varav 10 rödlistade noterades vid inventeringen. De gamla reningsdammarna är idag övertäckta, endast ett mindre pumpverk är kvar med grovrensning av avloppsvatten. Frågan är vad som kommer att hända med området.
Ronny Fors, Naturskyddsföreningen i Nacka, guidar. Ta med kikare och matsäck. Delar av området är brant utan större stigar. Samarr. med Naturskyddsföreningen i Nacka.

Samling och avslut vid korsningen Lövbergavägen/ Rensättravägen. Buss 417 från Orminge Centrum till hållplats *Kvarnsjön* på Hasseluddsvägen.

Upplysningar: Ronny Fors 073-80 24 543, Kerstin Lundén 070-47 00 160.

Söndag
27 maj
7.00-11.00

FÅGELMORGON MED SJÖFÅGLAR I VELAMSUND

I år spanar vi efter sjöfåglar vid Insjön, Kilsviken och Rudsjön i Velamsunds naturreservat. Vi börjar vandringen i gårdsområdet och vattenmiljöerna där och rör oss sedan över gårderna fram till Rudsjön, där vi stannar till och intar vår matsäck. Sjön, som restaurerades för några år sedan har återfått sin öppna vattenyta. Vi följer upp vilka nya fågelarter som lockats till platsen. **Håkan Steen**, tidningen **Lands naturreporter**, guidar. Stövlar/kängor. Ta med kikare och matsäck.

Samling och avslut vid parkeringen i Velamsunds gårdsområde. Buss 422 till hållplats *Kihls gård* och promenad cirka 20 min. För samåkning kontakta Ulla.

Upplysningar: Håkan Steen 070-239 55 82, Ulla Brunö 070-54 66 672.

Söndag
3 juni
10.00-14.00

PÅ SPANING EFTER TROLLSLÄNDOR I SKARPNÄS

Vi börjar vår spaning vid den humusrika Svartpotten och fortsätter vandra upp genom det blivande naturreservatet mot Krokträskan. Trollsländor är fascinerande insekter, rovdjur, som lever största delen av sitt liv som larver i vatten, innan de kläcks till fullbildade sländor med skimrande vingar, stora fasettögon och en säregen färgprakt.
Ronny Fors, Naturskyddsföreningen i Nacka, guidar. Grova skor eller stövlar, ta med lupp, kikare och matsäck. Samarr. med Naturskyddsföreningen i Nacka.

Samling vid stora parkeringen Sjöängsvägen. Buss 471 från Orminge C, hållplats *Nämdöstigen*, gå förbi hembygdsgården och följ Sjöängsvägen till parkeringen.

Upplysningar: Ronny Fors 073-80 24 543, Kerstin Lundén 070-47 00 160.

Söndag
1 juli
10.00-13.00

SLÅTTER OCH HÄSSJNING PÅ GÄRDESUDDEN

Traditionsenligt bedriver vi slåtter på den öppna ängsmarken i naturreservatet. Slåttern begränsar gräsfloran och gynnar en mångfald av örter. Vi bygger liksom förra året en hässja och höet läggs att torka för att senare hässjas. Vi inventerar ängsfloran och ser till fågelholkarna som satts upp runt om i naturreservatet. Många arbetsvilliga miljövänner behövs. Tag med arbetshandskar, räfsa, lie (om du har) och matsäck.

Samling vid Gärdesudden eller busshållplats *Kummelnäs vändplan*. Buss 471 från Slussen med byte till buss 421 i Orminge Centrum.

Upplysningar: Per Kvarnfors 08-747 82 71, Bengt-Olov Rydow 070-517 83 95.

□ **Alla angivna sluttider i programmet är cirkatider.**

VATTEN ÄR ÅRETS TEMA 2018

Vi har valt ”vatten” som tema för aktiviteterna under 2018. Många frågor som rör vatten är högaktuella och diskuteras på alla nivåer i samhället. Tillgång på rent vatten är livsavgörande för alla levande organismer och för en hållbar utveckling. Mål och åtgärder formuleras lokalt, regionalt, nationellt och på global nivå. EU:s vattendirektiv, som omfattar alla sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten, har målet att säkra en god vattenkvalitet i Europas yt- och grundvatten. Direktivet ställer krav på att EU:s medlemsländer arbetar på ett gemensamt sätt för att minska föroreningar, främja hållbar vattenanvändning och förbättra tillståndet för ekosystem som är beroende av vatten. Det övergripande målet är att alla vattenförekomster ska ha god vattenstatus - både ekologiskt och kemiskt - senast till år 2021 i Nacka.

Sveriges riksdag har antagit 16 nationella mål om miljö kvalitet. Hav i balans samt levande kust och skärgård är ett av målen. Ingen övergödning, Giftfri miljö och Ett rikt växt- och djurliv är tre andra som i hög grad berör kust och hav. Naturvårdsverket bedömer att det kommer att vara mycket svårt att få stopp på övergödningen, liksom att skapa en giftfri havsmiljö och nå målet om rikt växt- och djurliv till måläret 2020.

Stockholms län är den del av landet där problem med övergödning av kustvatten och vattendrag är störst. Det beror till stor del på att befolkningen ökar, och med den biltrafiken och mängden avloppsvatten. Trots olika åtgärder för att få ner näringsflödet till Östersjön pekar trenden åt fel håll.

Nacka kommun beslutade 2014 om lokala miljömål inom sex områden. Ett av dem är Levande sjöar, vattendrag och hav i balans. Fyra delmål inom det området har lagts fast:

1. Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kusten.
2. Skydd av marina områden.
3. Minskad påverkan från båtlivet.
4. Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten.

Som förening värnar Boo Miljö- och Naturvänner våra vattenmiljöer både som livsmiljöer med rik biologisk mångfald och som badsjöar och vattenspeglar. Vi har i Boo en lång kustlinje mot Östersjön och sjöarna i Boo är många, både djupa sprickdalssjöar och grundare sjöar, naturliga eller uppdämda. Men vi har bara ett fåtal små våtmarksområden och mindre bäckar med rinnande vatten. Vi arbetar för bevarande och restaurering av vattenmiljöer som Sågsjöbäcken, Insjöbäcken och Rudsjön i Velamsund och Mensättra våtmark. Vi arbetar också för att Näckdjupet och delar av Sågsjön ska ingå i det kommande naturreservatet Rensättra.

Vi diskuterar även hur vi kan möta förväntade klimatförändringar med extrem torka och risk för översvämningar vid skyfall och bygga nytt med en hållbar hantering av dagvattnet.

Med årets program vill vi ge nya tillfällen att njuta av Boo-naturen och hoppas på både ny kunskap och diskussion kring viktiga frågor. Vad rör sig under Östersjöns vattenyta? Hur ser vattnets kretslopp ut i Nacka? Vad kommer att hända med platsen för det nedlagda Porsmossens reningsverk och hur ser vattenreningen ut på nya Henriksdals reningsverk, där vi till hösten planerar ett studiebesök?

VÄL MÖTT OCH ETT GOTT NYTT ÅR!